

В умовах гострого інформаційного і збройного протиборства, геополітичного протистояння, в центрі якого перебуває наша держава, вкрай необхідно перейти від констатації подій і фактів до глибшого аналізу і синтезу доленосних процесів.

Список використаної літератури

1. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017—2020 роки : указ Президента України від 21 лютого 2017 року № 43/2017. — Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/432017-21350>. — Назва з екрана.
2. *Вийшов у світ практичний посібник "Видання підручників та навчальних посібників нового покоління" / Сайт Ужгородського національного університету.* — Режим доступу: <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/vijshov-u-svit-praktichnij-posibnik-vidannya-pidruchnikiv.htm>; <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/4124>. — Назва з екрана.
3. *Польща: Україна з Бандерою не увійде в Європу / Корреспондент.net.* — Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/world/worldabus/3866031-polscha-ukraina-z-banderou-ne-uvii-de-v-evrope>. — Назва з екрана.

4. *Польща, Румунія та Угорщина розкритикували новий закон про освіту в Україні через мовне питання / Тримай курс.* — Режим доступу: http://kurs.if.ua/news/polshcha_rumuniya_ta_ugorshchyna_rozkrutykuvaly_novyy_zakon_pro_osvitu_v_ukraini_cherez_movne_pytannya_57700.html. — Назва з екрана.

В статье освещаются отдельные проблемы вступления Украины в Североатлантический Альянс, роль и место украинских средств массовой информации в контексте совершенствования информирования общественности по вопросам евроатлантической интеграции Украины. Проведен контент-анализ деятельности отечественных СМИ по этой проблематике.

The article highlights some issues of Ukraine's North Atlantic Alliance membership, the role and the place of Ukrainian mass media in the context of improving public information on Euro-Atlantic integration of Ukraine. There was conducted content analysis of the national mass media activities on this issue.

Надійшла до редакції 15 вересня 2017 року

УДК 37.035:821.161.2-311.6-93.09

Наталія Кропочева,

науковий співробітник відділу історії освіти
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Проблема національно-культурної ідентичності в літературі для дітей історичної тематики: інформаційно-змістовий аналіз

Використовуючи засоби активізації читацької уваги й репрезентації історичних знань, що впливають на становлення аксіологічних орієнтирів юних читачів, виокремлено основні чинники формування національної ідентичності особистості, яку розкрито через такі стрижневі смисли, як національна свідомість, національні образи світу. Визначено та обґрунтовано взаємозв'язок змістових і жанрових особливостей творів окресленої спрямованості з відповідним історичним періодом, коли їх було написано, і сучасним розвитком соціуму, який проходить ті самі біфуркаційні злами. Враховуючи вікові особливості читацької аудиторії, обґрунтовано важливість застосування таких структурних елементів дитячої літератури історичного жанру: часовий і просторовий "зсуви", багатоплановість зображення, міфологізація й героїзація історичного простору, що увиразнюють сутність героїчних вчинків персонажів, які дають змогу проектувати події минулих часів на сучасність.

Ключові слова: національна ідентичність, література для дітей історичної тематики, глорифікація.

Вступ. Патріотизм становить одну з найважливіших ціннісних основ суспільства і є не лише чинником інтеграції нації, а й вагомим внутрішнім мотивом для саморозвитку і розкриття потенційних можливостей людини. "Кожен повинен пізнати свій народ і у народі пізнати себе", — наголошував Г. Сковорода. Чітке визначення ідеалів патріотичного виховання і ціннісних орієнтирів неможливе без дитячої літератури, адже яким стане майбутнє покоління залежить

від того, які книги воно обирає, якими героями захоплюється, які емоційні переживання викликає прочитане.

На сучасному етапі розвитку суспільства національні ідентичність й свідомість як системоутворювальні елементи патріотичного виховання нової генерації українців зазнають потужного впливу інформаційного простору.

Зіставлення даних мережі Інтернет дає змогу розгорнуто і глибоко репрезентувати значний масив

продукції, розрахованої на дітей і підлітків. Зокрема, диференціюємо його за такими видами: світ симулякрів, в якому доволі незначна кількість національно орієнтованих комп'ютерних розробок для дітей і підлітків на кшталт ігор "Скаут", "Котигорошко", "Дорога життя"; спеціалізований сегмент Інтернету, в котрому визначимо два компоненти: перший відбиває широку палітру електронних книжок, розрахованих на дітей різного віку — від народних і літературних творів до збірок, хрестоматій, читанок, книжок окремих авторів різноманітної жанрово-тематичної спрямованості; другий — систематизований і упорядкований за відповідними видами і жанрами масив літератури, який репрезентують сайти бібліотек для дітей. Наукові книгозбірні також акумулюють і оприлюднюють результати рефлексій визначних педагогів, мислителів в історичній ретроспективі та сучасні дослідження, предметом яких є дитяча книга в багатоаспектному вимірі її розвитку.

Інформаційно-бібліографічний складник тематичного спектра літератури для дітей генерують (як зазначалося) широкому загалу спеціалізовані інформаційні установи, у фондах яких представлено значний обсяг інформаційно-бібліографічних видань (каталоги, бібліографічні покажчики, каталоги-путівники). Зокрема, у Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) створено низку інформаційних видань про підручники, що зберігаються у бібліотеці; насамперед виокремимо каталог "Підручники і навчальні посібники для початкових і середніх навчальних закладів (1748—1917 рр.) у фондах ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського". Значну частину в структурі зібрання становлять читанки, художні твори різних історичних жанрів, що генерують комплекс знань про певну історичну добу, розкривають особливості суспільного устрою, національно-культурні, побутові, психологічні особливості її сучасників [8; 13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на те, що зростання візуального контенту в сучасному інформаційному полі дітей орієнтує дослідників на наявність конкурентних засобів впливу на свідомість цієї аудиторії, сформуємо *мету* статті: розглянути вплив літератури історичної тематики на формування у свідомості дитини національних образів-символів (державність, воля, боротьба). *Завдання* роботи, мотивовані поставленою метою, такі: встановити смислові та змістові зв'язки між творами історичної тематики письменників української діаспори з пошуками сучасних українських літераторів у продукуванні нових концептуальних конструкцій і смислів, що зберегли внутрішню цілісність та самобутність і здатних із часом стати аксіологічними константами, що не підлягатимуть переосмисленню.

Дослідження ґрунтується на науково-теоретичних працях, присвячених оновленню змісту літературного читання, осмисленню історичних жанрів,

зокрема О. Ісаєвої [6], В. Мартиненко [9], М. Машовець [10], С. Романюк [13], В. Стародубцевої [15] та ін.

Аналітично-критичні студії, що унаочнюють поліваріантність творчих пошуків співвідношення виокремлених національних символів у творах письменників різних історичних періодів представлено у дослідженнях Л. Александрової [2], С. Андрусів [1], С. Барана [3], М. Варданяна [3], В. Кизилової [7].

Виклад основного матеріалу. Оскільки історична література для дітей зазвичай уособлювала відображення національних маркерів, зміст і форма яких суттєво змінювалися впродовж різних історичних періодів розвитку української державності та, відповідно, реалізувалися в художніх текстах через національні концепти, пов'язані між собою (державність, воля, боротьба), проблематику пропонованої публікації розглянемо крізь призму творів для дітей письменників української діаспори та сучасних вітчизняних літераторів.

Насамперед визначимося з дефініцією терміна "концепт" у сенсі подальших міркувань та узагальнень під час огляду літератури в окресленому напрямі. Концепт розуміємо як такий, що охоплює ознаки, котрі є суттєвими для індивіда, колективу, етносу, створені у свідомості носіїв мови знання, що визначаються ментальністю, маркування модельованої лінгвістичними засобами одиниці національної когнітивної свідомості [2].

Історична подія, описана автором у пригодницькому чи фантастичному творі, має більший вплив на дитину 9—12 років, ніж будь-який науковий аргумент. Засоби активізації читацької уяви допомагають авторів "втягнути" читача у текст і в такий спосіб реалізувати його мрії [4].

У літературі для дітей та юнацтва становлення й розвиток історичної прози пов'язані насамперед із творчістю Марка Вовчка. У повістях-казках "Кармелюк", "Невільничка" письменниця описує героїчну боротьбу українського народу проти татарсько-турецьких загарбників. Сторінки історії нашого народу постають в оповіданнях Б. Грінченка "Олеся", поемі Олександра Олеся "Княжа Україна".

Літературу для дітей представлено різноманітною палітрою жанрових форм у творчості письменників української діаспори, які намагалися осмислити історичні події, демонструючи духовний потенціал нації, її культурні особливості ("Маруся Богуславка" Р. Завадовича, "Маленький дзвонар із Конопоту" Л. Полтави, "Україна — земля моїх батьків" Ю. Сірого, "Слава не поляже" Б. Гошовського), історичні казки ("Аскольд і Дір та Київські князівни" О. Мак). Зрозуміло, що ці твори вибрано як найрелевантніші для усвідомлення та розуміння аксіологічних установок літераторів різних генерацій української еміграції, котрі дають цілісне уявлення про значний літературний пласт саме національно орієнтованого переліку дитячих творів історичного спектра.

Спільним для означених жанрів стало осмислення певних періодів історії українського народу —

Київської Русі, Запорізької Січі, періоду Руїни, гетьманування І. Мазепи, проголошення незалежності України (1918), створення Соборної Української Держави (1919), здобуття незалежності України (1991). Вибір цих хронологічних етапів з історії України не випадковий, а має концептуально оформлений символічний контекст: боротьба нашого народу за власну державність.

Висвітлення тернистого шляху українців реалізовано в художніх текстах через семантичне поле національних символів: "державність", "воля", "боротьба". Наратив історичних жанрів створює повідомлення до молоді про національний культурний світ. Його сенс втілено у взаємодії тексту і юного читача, якому адресовано розмову про Україну, націю, історію. Діалог минулої епохи із сучасністю, викликаний роздумами про історичний шлях нашої держави в різні періоди через певну інтерпретацію національних концептів вводив українську картину світу в міжнародний простір в умовах двомовності й двокультурності діаспори.

Особливість прозових творів для дітей — висвітлення процесу протистояння загарбницьким силам і боротьба за становлення України як держави. Синонімічну тріаду концептів "боротьба — сила — визволення" репрезентовано у більшості творів історичних жанрів, де кожного героя твору надихає національна ідея. Скажімо, в історичному оповіданні "Маленький дзвонар із Конотопу Л. Полтави вчинок Павлика представлено як "...допомогу Україні у боротьбі проти ворога". Хлопець попереджає про небезпеку військо гетьмана І. Виговського, яке протистоїть сотиссячній російській армії, бо визначається майбутнє країни: "Вся Україна знала, що під Конотопом вирішується її доля: або жити вільно й незалежно на своїй землі, або потрапити в московську неволю" [3, с. 3].

Отже, письменники діаспори зробили акцент на національній картині світу, що відбиває ментальні особливості українців як культурної спільноти. Це зумовлювало комунікативну функцію різножанрових історичних творів, до особливостей яких належать історична тематика, поєднання історичного факту й вимислу, мовностилістична палітра (архаїзми). У книгах порушено історичні теми, які ще й нині змушують українське суспільство вести жорстку полеміку, потребуючи, однак, зміни наголосу у трактуванні подій і постатей.

Історична тематика в літературі для дітей виявляє життєздатність і у творчості сучасних дитячих письменників, які вдаються до різноманітних формозмістових модифікацій художньої прози, створюючи текст як певну комунікативну інтенцію (спрямованість), освоюючи спектр можливостей, зумовлених інформаційними реаліями глобалізованого світу в складній ситуації багатопланових і багаторівневих трансформацій в історично новому просторі й часі [3].

На прикладі повістей А. Бачинського "Неймовірні пригоди Остапа й Даринки", З. Мензатюк "Таємниця козацької шаблі" простежимо можливості впливу

цього жанру на становлення національно-культурної ідентичності дітей віком 9—13 років [4; 12].

Показовою є романтично-фантастична історія А. Бачинського "Неймовірні пригоди Остапа й Даринки", що занурює читача у різні історичні епохи. Твір сповнений магії, містики, таємничості, фантастики. Спостерігаємо класичний і перевірений багатьма поколіннями дитячих письменників перебіг подій у динамічній стилістичній манері: подолання численних перешкод, спілкування під час мандрів з містичними істотами. Автор виклав історію рідного краю, використавши численні легенди: про Чорного монаха, кохання між донькою воєводи і бідним хлопцем. Розкриваючи маловідомі сторінки минулщини, А. Бачинський ознайомлює юних читачів із національними традиціями, святами. Цікавим є порівняння сучасного і давнього Львова [4, с. 42—43].

З. Мензатюк слушно зазначає: "Дитина... сприймає світ як диво, не тримає зла. Цього потрібно повчитися і нам, дорослим. Дитячий письменник повинен більше бути дитиною, ніж пересічний дорослий. Ні, не треба розповідати вигадки. Слід говорити про важливі речі... Але високі цінності слід заховати глибоко та ретельно. Так, щоб маленький читач зміг сам їх усвідомити" [11]. Письменниця запропонувала юному читачеві оригінальну версію інтерпретації історичних подій у повісті "Таємниця козацької шаблі". У творі майстерно поєднано елементи детективу, оригінальний міфологізм, гумор, козацьку героїку. Пошуки таємничої козацької шаблі спонукають Наталочку та її батьків вирушити історичними місцями України, де можна віднайти старовинну річ. Головна героїня має можливість ознайомитися з легендарними пам'ятками не зі сторінок шкільних підручників, а наживо. Спостерігаючи за карколомним перебігом подій твору, читач на ходу сприймає інформацію про Берестечко, Дубно, Тараканівський форт, Олеський замок, Кам'янець-Подільську та Хотинську фортеці, Козацькі могили неподалік Берестечка. Описуючи історичні заповідники, письменниця привертає увагу до їхньої популярності, а також розкриває походження топонімів. Непідробний інтерес сучасних українців до історії держави передано в стилізованій під народну авторській редакції: "Дорогу до Берестечка не треба було шукати: все, що мало колеса, цього дня мчало, їхало, котилося на Козацькі Могили. А вже сам заповідник шумів, гудів, рябів кольорами, немов величезний ярмарок. Всюди снували люди у вишиванках, продавалися жовто-блакитні прапорці, значки, морозиво, патріотична література, шапки-мазепинки; гурти чоловіків сперечалися про політику..." [11, с. 59—60]. Авторка неодноразово акцентує увагу на цінності історичних пам'яток, їх важливості для сучасного українця, втім робить це ненав'язливо, так, що читач уважно стежить за перебігом пригодницьких колізій твору й водночас відчуває героїчну атмосферу простору, на тлі якого розгортаються події. Прийоми міфологізації й містифікації просторових і часових вкраплень (по-

таємна кімната в Олеському замку, підземелля в Дубні), стирає межу між реальним і умовним, робить перехід з однієї площини в іншу майже непомітним [там само, с. 76—79].

Основна функція історичних вкраплень — глорифікація (героїзація) подій минулого, формування в юного читача почуття патріотизму, гордості за рідну державу й любові до неї. Вітчизняні письменники актуалізують думку про те, що "Україна — найцікавіша, найромантичніша... країна у світі. Ми маємо глибоку і багату історію, міфологію, нам є чим пишатися, є що показати світові. Ми намагалися про це розповісти. І ще — допомогти доторкнутися до України романтичної, загадкової і прекрасної" [11, с. 117].

Саме сучасний підхід письменників до розуміння потреби заохотити читача до емоційного співпереживання в сконструйованому історичному просторі твору, за якого залученість до подій та вибір правильних патернів поведінки сприяють емоційній єдності з героями минулих історичних епох та допомагають ненав'язливо моделювати національні образи-символи, що за будь-якої зовнішньої модифікації залишилися змістовно і праксеологічно незмінними.

Висновки. Сформульовані завдання дослідження розглянуто через основні змістові лінії творів сучасних письменників, вибрані як типові для дитячого літературного дискурсу історичної тематики і викладені у вигляді двох взаємопов'язаних узагальнень.

По-перше. Констатуємо продовження історичної традиції у новітніх творах історичної тематики для дітей, які не перервали "сув'язь часу" з аналогічною прозою минулих часів. Суголосність активних письменницьких пошуків нової якості прозової мови і жанрових можливостей дитячої повісті історичної тематики демонструють оригінальні варіанти репрезентації історичних знань та національних концептів: моделювання історії, використання міфологічних образів і сюжетів, просторово-часові зсуви, що породжують ланцюг історичних, естетичних і моральних спогадів.

По-друге. Потреба осмислення і розроблення системи досліджень співвідношення дії хаотично і безсистемно набутої інформації з різних медіаджерел; виявлення в цій сукупності суттєвого сегмента дитячої літератури історичної тематики, яка може входити в рекомендовані списки літератури для читання в загальноосвітніх навчальних закладах.

Список використаної літератури

1. Андрусів С. М. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х рр. ХХ ст. — Тернопіль : Джура; Львів : Львів. ун-т ім. І. Франка, 2000. — 340 с.
2. Арзамасцева І. Н. Детская литература : учебник / И. Н. Арзамасцева, С. А. Николаева. — Москва : Просвещение, 2010. — 461 с.
3. Баран Є. М. Українська історична проза другої половини ХІХ — початку ХХ століття і Орест Левицький. — Львів : Логос, 1999. — 143 с.

4. Бачинський А. Неймовірні пригоди Остапа й Даринки : повість / Андрій Бачинський. — Київ : Грані-Т, 2013. — 152 с.
5. Гриценко З. Своєобразие читательского становления / З. Гриценко // Дошкольное воспитание. — 2009. — № 2. — С. 15—20.
6. Ісаєва О. О. Про основні парадигми шкільної літературної освіти // Всесвітня література в середніх навч. закл. України. — 2011. — № 1. — С. 2—4.
7. Кизилова В. Специфіка хронотопу пригодницько-історичної повісті В. Рутківського "Сторожова застава" / В. Кизилова // Література. Діти. Час : вісник Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. — Рівне, 2013. — Вип. 4. — С. 63—69.
8. Колекція "Українська дитяча книга 1885—1923" Педагогічного музею України: Каталог-путівник / НАПН України, Педагогічний музей України ; [укладачі : В. О. Гайдей, О. П. Міхно ; рецензент і автор передмови О. Я. Савченко ; наук. консультант О. В. Сухомлинська]. — Київ : ПМУ, 2015. — 144 с.
9. Мартиненко В. О. Формування змісту літературного читання молодших школярів: сучасний вимір / В. О. Мартиненко // Українська література в загальноосвітній школі. — 2011. — № 9. — С. 5—9.
10. Машовець М. А. Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в сучасних умовах розвитку суспільства / Марина Анатоліївна Машовець // Вісник Інституту розвитку дитини : збірник наукових праць. Серія: Філософія, Педагогіка, Психологія / Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. — 2009. — Вип. 5. — С. 3—8.
11. Мензатюк З. Таємниця козацької шаблі : пригодницька повість / Зірка Мензатюк. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2006. — 160 с.
12. Підручники і навчальні посібники (1748—1917 рр.) з фонду Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського для початкових і середніх навчальних закладів : каталог / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Мацібора Н. Г., Жданова Р. С., Івашенко В. М.; наук. ред. Рогова П. І.]. — Київ : Атіка, 2005. — 384 с.
13. Романюк С. Методика роботи над літературним твором з молодшими школярами / Світлана Романюк, Наталія Богданець-Білокаленко // Рідна мова: освітній кварталник Українського вчительського товариства у Польщі. — Polska, Waicz. — № 21/2014. — С. 54—64.
14. Рубан А. І. Дитяче читання в освітньо-культурному вимірі / Алла Іванівна Рубан // Вісник Книжкової палати. — 2012. — № 5 (190). — С. 38—42.
15. Стародубцева В. Національно-культурна детермінація ціннісного світу особистості / В. Стародубцева // Донецький вісн. наук. товар. ім. Т. Г. Шевченка. — Т. 6. — Донецьк : Східний видавничий дім. — 2003. — С. 60—73.
16. Сучасна література для дітей : огляд. — Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=5828>. — Назва з екрана. — Дата звернення: 12.04.17.
17. Фенцик О. Повноцінне сприйняття молодшими школярами художніх творів на уроках літературного читання / О. Фенцик // Початкова школа. — 2011. — № 11. — С. 9—15.

Используя средства активизации читательского воображения и репрезентации исторических знаний, влияющих на становление аксиологических ориентиров юных читателей, выделены основные факторы формирования национальной идентичности личности.

Отмечена и обоснована взаимосвязь содержательных и жанровых особенностей литературы указанного вида с тем историческим периодом, когда она была создана и современным развитием социума, который проходит те же бифуркационные точки развития. Учитывая возрастные особенности читательской аудитории, обоснована важность применения соответствующих структурных элементов детской литературы исторического жанра: временной и пространственной "сдвиги", многоплановость изображения, мифологизация и героизация исторического пространства, подчеркивающие сущность героических поступков персонажей, позволяющих проектировать давно прошедшие события на современность.

Using means of activation of reader's imagination and representation of the historical knowledge influencing

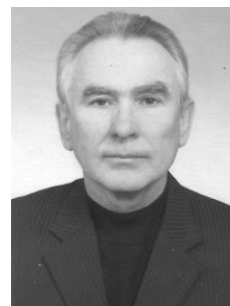
formation of axiological reference points of young readers major factors of formation of national identity of the personality are allocated. The interrelation of substantial and genre features of literature of the specified view with that historical period when it was created also by modern development of society which passes the same bifurcation points of development in the expansion is noted and proved. Considering age features of reader's audience, importance of application of the corresponding structural elements of children's literature of a historical genre is proved: the time and spatial "shifts", diversity of the image, a mythologization and glorification of historical space emphasizing essence of heroic acts of the characters allowing to project long ago the taken place events on the present.

Надійшла до редакції 20 липня 2017 року

УДК 808.5:[378.147:002

Тетяна Ісаєнко,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри українознавства,
культури та документознавства
Полтавського національного
технічного університету
імені Юрія Кондратюка

Володимир Мартинюк,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри українознавства,
культури та документознавства
Полтавського національного
технічного університету
імені Юрія Кондратюка

Риторика в системі підготовки фахівців із документознавства та інформаційної діяльності

У статті визначено місце і роль дисципліни "Риторика" у процесі підготовки фахівців із документознавства та інформаційної діяльності; доведено потребу у використанні риторичної бази під час формування фахової компетентності, що охоплює комунікативну компетенцію, в контексті підготовки майбутніх спеціалістів інформаційної сфери.

Ключові слова: документознавство, інформаційна діяльність, фахова компетентність, риторика, комунікативна компетенція.

Постановка проблеми. Спеціалізація "Документознавство та інформаційна діяльність" — сучасна галузь підготовки фахівців, що входить до переліку європейських спеціальностей, які відповідають вимогам Болонського процесу. Актуальність її неzapеречна, оскільки саме ці фахівці здійснюють своєчасне аналітичне опрацювання даних усіх галузей соціально-економічного життя, розв'язують питання професійної підготовки та підвищення кваліфікації управлінців, шукають резерви кадрово-управлінського потенціалу, вдосконалюють стиль і культуру ділових відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні підходи до змісту, форми навчання та визначення спеціалізації розробляють вітчизняні дослідники С. Дубова, С. Кулешов, Н. Кушнарєнко, О. Матвієнко, Ю. Палєха, М. Слободянник, Г. Швецова-Водка та ін.

Підготовка документознавців відбувається відповідно до основних напрямів майбутньої діяльності: управлінського, документознавчого, гуманітарно-лінг-

вістичного, комп'ютерно-технологічного, правознавчого та інформаційно-аналітичного. Студенти мають опанувати знання згідно з такими циклами: документознавчий (діловодство, патентознавство, архівознавство, бібліографознавство); інформаційний менеджмент та маркетинг (організація інформаційної діяльності, інформаційно-аналітична діяльність, аналітико-синтетична переробка інформації, інформаційний менеджмент, інформаційний маркетинг); інформаційно-технологічний (інформатика, обчислювальна техніка та програмування, прикладне програмне забезпечення, інформаційно-пошукові системи, інформаційні системи, інформаційні технології, комп'ютерні мережі, інтернет-технології та ресурси, технічне забезпечення інформаційної діяльності, бази даних); лінгвістично-комунікативний (документно-інформаційні комунікації, українська мова за професійним спрямуванням, лінгвістичні основи документознавства, теорія комунікації, етика та психологія ділового спілкування, редагування, іноземна мова);